

N'han dit:

La Marta Marín-Dòmine es llença al buit de l'escriptura per pensar-“ se: hi ha aquesta tensió, aquest vertigen, aquesta excitació. I ho fa des del cos, des de la memòria de la pell i des de la pell de la memòria: que la història bategui, que serveixi per entendre'ns.”

Martí Sales a Núvol – *La caiguda dels cossos*

Marín-Dòmine ha escrit arran de la mort del pare, el nen soldat“ Joaquim Marín Caballol, un text extraordinari sobre el dépaysement que s'hereta d'una generació a l'altra i que encarnen també aquestes places desconsiderades, sense “res conegut on aturar la mirada.” Eva Vázquez a El punt avui – *Una cosa de no res*

No tots els cossos cauen a la mateixa velocitat, hi ha cossos“ salvats per la imatge i d'altres per la memòria” Xavier Graset al Més 324 – Entrevista

Els supervivents d'Auschwitz-Birkenau han remarcat sovint que al“ camp d'extermini no se sentien ni es veien ocells” Bernat Puigtobella a Núvol – *Us ofereixo els ocells*

Llegir el que havia escrit el pare va ser difícil, però, quan ho va“ haver fet, Marín-Dòmine no se'n volia despendre. Rebutjava la idea de donar les memòries del pare a algú perquè les edités. Al final ella acompanya el pare, perquè Fugir era el més bell que teníem és més un diàleg que un llibre de memòries.” Sílvia Marimon a l'Ara Llegim – *Els records del pare a qui li van “robar” Barcelona*

Club de lectura A

BIBLIOTECA CENTRAL XAVIER AMORÓS

Fugir era el més bell que teníem de
Marta Marín-Dòmine

Dimecres 27 de novembre
a

2/4 de 7 de la tarda

***L'herència de la por* per Álvaro Muñoz**

Em vaig interessar per aquest llibre perquè en un article al diari Ara, la sociòloga Marina Subirats deia alguna cosa com que —i cito de memòria— era normal que als joves el tema de l'exili ens semblés una història d'avis. En un primer moment em va sobtar però, pensant-ho en fred, la veritat és que té raó. Fins fa no gaire, els conceptes resistència, exili, presó i tants altres, ens semblaven llunyans, com impossibles en el temps que ens ha tocat viure. La realitat, però, ens demostra que són més vius que mai, i pel nostre bé, el jovent hauria de saber que patim una llarga llista d'exiliats per les idees, i que aquests que avui dia jutgen no són els primers, ni seran els últims.

A Fugir era el més bell que teníem (Club Editor), Marta Marín-Dòmine fa espetegar els nostres esquemes amb tot un reguitzell valuósíssim de qüestions sobre l'exili i la memòria. L'escriptora i traductora, que ha dedicat molts anys de la seva vida a la literatura testimonial, ara es troba davant d'un dels reptes de la seva carrera: el testimoni del pare. L'autora ha heretat del seu pare aquesta por —o necessitat— de fugir d'un lloc a un altre. Per circumstàncies polítiques, ell va haver de ser un exiliat fins a dues vegades. La primera quan ell era un nen, de pare anarquista, fugint de Primor de Rivera; i la segona quan només tenia 14 anys.

L'autora ens presenta un plantejament innovador pel que fa a les herències: l'herència de la por. Entra de ple, de forma commovedora, deixant-te en el cos un sabor agredolç que costa treure's de sobre. L'estructura esdevé entremaliada però atractiva, perquè de l'exili mai en sortim, malgrat ser lliures d'aparença. L'autora accelera, recula, elideix, torna i avança de nou, sense saber si hem avançat el punt de sortida o continuem enrere a la fi del llibre. El relat, però, llueix per la proximitat que obliga el lector a sentir la penúria com si fos seva.

La normalitat de fets que avui dia ens resulten —o haurien de resultar-nos— sorprenents ve donada per una veu que sap el que és patir, malgrat que sempre sota l'ombra del seu pare, a qui idolatra.

No hi ha temps, han de fugir i agafen unes cadires, una lletera i un matalàs, i tot plegat per a travessar la frontera amb un rellotge i unes quantes fotografies. El sentimentalisme en pro del fatalisme. L'autora dibuixa les cunetes com un museu d'objectes dels exiliats, que a poc a poc es desprenien d'objectes estimats per poder assolir el desig de travessar aquella frontera. Potser aquests objectes es recuperaran algun dia, però per a Marín-Dòmine mai podran aconseguir que brolli tots els sentiments que varen perdre.

El llibre sap enganxar, i ho fa d'una forma que m'agrada, i és que no fa servir el drama humà per crear un relat populista com passa a moltes obres d'exili, així com de camps de concentració. El dolor humà és quelcom que ens agrada, veure com la gent ho va passar de mal resulta additiu, però Maria Marín-Dòmine al que ens obliga és a reflexionar, no a plorar. L'escriptora barreja patiment amb orgull familiar i nacional, i aconsegueix un producte del qual el seu pare se sentiria molt orgullós. Segons ella, l'herència familiar l'ha portat a fugir, però segur que —deixant de banda la humilitat de l'autora— aquest sentiment de voler espigolar la memòria del pare l'ha portat a ser com és, sense defugir del problema, anant al gra, i sabent com lluitar amb ell.

MÚÑOZ, Alvaro. *L'herència de la por* [en línia]. A: LLegir en cas d'incendi. 2019. <<http://www.llegirencasdincendi.cat/2019/04/fugir-era-el-mes-bell-que-teniem-marta-marin-domine/>>